ربه

ډاکټر محمد عرفان خټک

ربه ته به ورځ وي زمونږ
مونږ به ته کومه درپه در پراته یو
سوزو ته به د ظلمونو اور کښې
ته به لوخ لغړ نهر پراته یو

اے د رحمت بارانه وورېږه
زمونږ په حال باندې لږ ورحمېږه

ربه قتلېږو بې ګناه به ته څو
وي به ته څو دا د ماتم ورځې شپې
ته به زړۀ ارې ارې ګرځو
ته به وي په مونږ د غم ورځې شپې

تۀ مو ملال زړونه خوشحال کړې ربه
مونږه د هرې تپې سیال کړې ربه

ربه په نمر د آزادۍ کړې رڼا
د غلامۍ د جبر ګورې تیارې
وي به ترڅو په پښتنه خاوره مو
د استبداد د وحشت لړې خورې

د ظلم دا نظام بدل کړې ربه
یا دا بې وسه طبقه دل کړې ربه

خادم یوسفزے

ځئ چې خوارۀ شو په دې دشتو کښې سپرلي پېدا کړو
د مینې کر وکړو دې خاوره کښې مستي پېدا کړو
د ترېګنۍ پېدا کوونکو نور د خدائے په خاطر
ځئ چې د وروڼو وروڼو منځ کښې ورورولي پېدا کړو
نور د نفرت چنجو خوړلے تخم مۀ ډېروئ
د شعور درس ورکړئ چې ژوند کښې رنګیني پېدا کړو
یارانو ځئ کۀ نه چې غونډ د ګودر غاړې ته شو
سر کړو تارونه خوند د زېړ مازیګري پېدا کړو
خادمه تېر وخت په مونږ کومې لوبې ونۀ کړلې
چې راروان وخت له بلا نران بچي پېدا کړو

دا سپېځلي خلق

قاسم سرحدي سوات

چې وختونه په وختونو باندې راوړي
د ښاغلو به قبرونه وران ویجاړ وي
کۀ د خاورو سره خاورې دا جوشې وي
ماتې ګوډې د قبرونو ئې خازې وي
دا سپېځلي خلق یاد وو په قلم کښې
یو شاعر ئې یادوي په ټول عالم کښې
یو لیکوال ئې یادوي خپلو قیصو کښې
دا قیصې ئې هر ځائے کېږي په حجرو کښې
دا سې خلق په مثال بلې ډېوې دي
چې بلېږي مزارونو ته پرتې وي
په دې خاوره ئې وي تل د ښېو ښاپونه
هم فضا کښې ئې وي ښکلي آوازونه
په ګردش کښې دي سره د دې نغمو
خپل اولس آزادوي له زولنو
دا سې خلق تل یادېږي په قیصو کښې
یو شاعر ئې یادوي خپلو نغمو کښې

عطاءالله جان

ګله چې ستا غندل غندل ځواني قلاره نۀ وه
زما د زړۀ دنيا به ولې نا قلاره نۀ وه

هغه د خپل درد پټولو په چل نۀ پوهېده
هغه فنکاره جينۍ دومره هم فنکاره نۀ وه

دنيا ليدل زما په سپينه لمن تور داغونه
دنيا خبر زما د زړۀ د لاله زاره نۀ وه

زما د زړۀ نه هره لاره وه ستا زړۀ ته تلې
خو ستا د زړۀ نه زما زړۀ ته يوه لاره نۀ وه

کۀ د معاش غم ئې په سر لکه لوئې غر نۀ وے پروت
هغه به وړۍ به د ټول کلي خدمتګاره نۀ وه

نۀ پکښې تۀ چا پرېښودے نۀ پکښې زۀ جانانه
لکه چې دا دنيا زما او ستا د پاره نۀ وه

هلته د هر چا زړۀ د کرکې او نفرت نه ډک ؤ
د محبت جذبه په يو زړۀ کښې بېداره نۀ وه

دا خو د زمکې خدايانو خوار و زار کړو ګنې
زمونږه برخه د ازل نه داسې خواره نۀ وه

کۀ هيڅ ئې نۀ کول تبليغ خوئې د مينې کاوۀ
د جان ځواني کۀ د کار نۀ وه خو بې کاره نۀ وه

د باچاخان فکر ونظر

نورين شمع

په هر يو ګوټ ئې د دنيا خوره کړئ
"پوهه" رڼا ده دا رڼا خوره کړئ

چې مو يو ستورے هم تت پاتې نۀ شي
د زړۀ په وينو ئې ځلا خوره کړئ

چې پرې د مړو اوښکو قطرې ليدے شي
په هغو شونډو هم خندا خوره کړئ

د ګل چينانو مخ نيوے پرې وکړئ
داسې خوشبو داسې هوا خوره کړئ

د حق د چغې نه غوغا جوړه کړئ
بيا دا غوغا غوغا غوغا خوره کړئ

ژبې آزادې وي غلامې نۀ وي
پاڅئ پښتو په هره خوا خوره کړئ

د ناشنائۍ د ټکې زيلې پرېکړئ
هره جذبه اشنا اشنا خوره کړئ

راځئ يو موټے شو يو زړونه شو مونږ
چې پرې يو کېږو دا صدا خوره کړئ

چې پښتانۀ پرې تر آسمانه رسي
د باچاخان هره وېنا خوره کړئ

بې تشه ده د ستم لاس نيول
دغه جذبه په هر هرچا خوره کړئ

شمعې ترې هم ګوره رڼا واخسته
اما کمائې په رښتيا خوره کړئ

اندېش شمس القمر

داسې کۀ مونږه د يو بل ځنې وېزاره نۀ وے
زمونږه زړونه به درانۀ د غم د باره نۀ وے

نۀ به وجود ؤ ستا د حسن، نۀ زما د مينې
کۀ ستا د پاره زۀ، کۀ تۀ زما د پاره نۀ وے

زۀ د غلام په څېر په هېڅ پسې نۀ وے روان
ما څوک د اوښ په شان نيولے د مهاره نۀ وے

يا مې آباده وې د زړۀ دنيا په مينه باندې
يا په دې نوم باندې وتلے د بل کاره نۀ وے

اے د غنمو زاره چاؤدې غمه ورک دې کړمه
چې خوزېدلے د اوربشو د امباره نۀ وے

ځيزونه اخله خرڅوه خو د دې فکر سره
هر شے بازار له نۀ وے هر شے د بازاره نۀ وے

هيڅ خبر شوے به د ژوند د سوز او سازه نۀ وم
کۀ چا چېړلے اے زما د زړۀ ستاره نۀ وے

دومره دې نۀ وے ځنډولے د ديدن ورځې شپې
پانې پرېوتې لا د څانگو د چناره نۀ وے

نن ئې جواب د سلام راکړو د سلام جواب کښې
نن ئې خبرې بې تولې نۀ وے بې واره نۀ وے

هغه چې ما سره دې ملۀ د قدم دوړه کړله
تۀ ما له مخې له راغلے په دې لاره نۀ وے

د انتظار په بلې چرگ د سحر بانگ هم ووې
تۀ راؤړېدلے لا د کړښې د اقراره نۀ وے

خدايه د مينې د دې دومره پېرزوينې سره
ستا د وفا د پنگې برخه دومره خواره نۀ وے

ما ته زما خاورې انداز د تورزنۍ ښودلے
زۀ گزارې وے په شا کړے د گزاره نۀ وے

د ژوند د ساه د اخستو د بيې مۀ کړه تپوس
زۀ ستا د فکر په گلزار کښې هم بې کاره نۀ وے

کاش چې په خيال کښې مو د خېر گل منجرې هم راتلې
د بې خبرۍ د لارې دومره خبرداره نۀ وے

زۀ دوه کچکول سترگې په در کښې د يار نۀ وے ولاړ
د محبت د دغې چارې نه ناچاره نۀ وے

زۀ د يوې لارې سړے وم په يوه پوهېدم
چې د يار کور ته د ورتلو لارې بسياره نۀ وے

ما د دنيا غمونه ټول دي په يو غم شمېرلي
د جانان غمه کۀ يو تۀ راته بې شماره نۀ وے

هر شے په قدر د حاجت چا په کار رانۀ وستۀ
دا زمانه چې څومره ده دومره بېداره نۀ وے

انګرېزي: غني خان
پښتو: زبېر حسرت

په ګلشن کښې ئې له ګله تپوس وکړۀ
"د خپل ښائست د ښکليو پاڼو نه خبر ئې ګله!
تا ته د خپل وجود د حسن څۀ احساس هم شته دے؟"
"نۀ" ګلاب جواب راکړلو
"زۀ خو خزان پېژنم
او چې خزان پسې را درومي تل، سپرلے پېژنم"
د لولکۍ نه مې پوښتنه وکړه
"اے مجسمې نغمې!
تۀ د سندرې د خوږو نه دې خبر ئې کۀ نۀ؟"
لولکۍ ووئيل" نۀ"
"زۀ لولکۍ يمه بس دومره پوه يم"
ما له بلبله تپوس وکړه، "محبت کوونکيه!
د خپل محبوب له ښکلي مخه دې خبر ئې کۀ نۀ؟"
بلبل جواب راکړلو "نۀ،
زۀ خو فقط خپله نغمه پېژنم"
"خواره نادانه! لا خو"
دغې وېنا سره له باغه هسکه غاړه راتلم،
د فخر دې احساس سره، چې زما روح بېدار دے
او زۀ په خپل سر کښې مازغۀ لرمه
د رېدي ګل د شرارت نه سر راوچت کړۀ وې ئې
"خو تا ته پته ده چې تۀ لا څوک ئې؟"

خاموشي
انګرېزي: غني خان
پښتو: زبېر حسرت
چې مينه شي غالبه خاموشي خوږه نغمه شي
نغمه چې بې معنې شي نو يو شور او زوږ ترې جوړ شي
او کله چې احساس د يقين وشي کوم يو خيال ته
لفظونو کښې راووربږي ښکته باندې راشي
ګډا چې کله لفظ په خپل وجود کښې کړي محسوسه
په سر او ساز کښې واوړي موسيقي شي لے او تال شي
او کله موسيقي چې په غلاف د خاموشۍ شي
خلأ پټه خاموشي شي
ازل هم خاموشي ده او ابد هم خاموشي ده.

قسمت
انګرېزي: غني خان
پښتو: زبېر حسرت

قسمت د ساز پردو کښې د سرونو غوندې پټ وي
د ساز له هره تاره راختونکي اوازونه
په خپل موتې کښې کلک کړي
او يو احساس د ژوندانۀ د نېرنګۍ ورکړي
د يوۀ فلم په شان
چې د افتاب سپينه رڼا له خپل وجوده واخلي
او په رنګونو ئې خوره وره کړي ويې وېشي
ژوندون بغېر له حقايقو ببخي دارنګې وي
لکه اواز چې نغمګۍ نۀ لري
يکسانيت ابد دے
هېڅ انتها نۀ لري.

زما د وطن خاورې

محمد زبېر حسرت

ستا د غرۀ لمن گلونه   ستا د غرونو په سر واورې
اې زما د وطن خاورې   اې زما د وطن خاورې

***

ستا چپې چپې سيندونه   ستا ښېرازه شنۀ باغونه
ستا درياب کښې ملغلرې   ستا په غرونو کښې لعلونه
ستا ورمې د گلزارونو   د بلبلو نغمې واورې
اې زما د وطن خاورې   اې زما د وطن خاورې

***

ستا گلونه بهارونه   د رنگونو تصويرونه
ستا خوشبويه فضاگانې   په غورځنگ دې ابشارونه
ترنم د اوازونو   تۀ ئې اورې کۀ نۀ اورې
اې زما د وطن خاورې   اې زما د وطن خاورې

***

ستا چينې او چينارونه   ستا هر بڼ مرغزارونه
ستا عظمت ته راټيټيږي   دغه پورته اسمانونه
ستا په سترگو کښې رانجۀ دي   د دښمن سترگو کښې خاورې
اې زما د وطن خاورې   اې زما د وطن خاورې

***

شه قربان مو له تا زړونه   په سينو کښې حسرتونه
زمونږ ټولې ارزوگانې   ستا په سر شه دستارونه
حسرتونه به دې گل شي   د حسرت سندرې واورې
اې زما د وطن خاورې   اې زما د وطن خاورې

پښتون رهبر

اقبال مومند

د نظم دا یو څو ټکي ما د خان عبدالولي خان په مړینه مسلسل ولیکل. داوخت هغه په جناح پارک پېښور کښې پروت ؤ. د هغۀ اخري مابنامے ؤ او د ټول پاکستان خلق ئې دیدار له راتلل. (اقبال مومند)

زمـــا د زړۀ د بـــاغ ســـپرلیه لیونیـــه خانـــه
پـــروت ئـــې راپورتـــه شـــه زمریـــه لیونیـــه خانـــه
داد خـــړ ســـرو پښـــتنو خبـــرې چاتـــه پرېـــږدې
زمـــا د کلـــي د حجـــرو خبـــرې چاتـــه پرېـــږدې
زمـــا هوښـــیاره لېونیـــه لېونیـــه خانـــه
ســـتا د دې دواړو ګلالـــو ســـترګو بـــلا واخلـــم
چـې دې لـړ سـیوري تـه دمـه شـم لـړه سـاه واخلـم
دومـــره خـــو ودرېـــږه ســـړیه لېونیـــه خانـــه
چرتـــه چـــې پوهـــه د شـــعور پـــه رڼـــا ګـــام واخلـــي
چرتـــه چـــې فکـــر مینـــه مینـــه شـــي دوام واخلـــي
د هغـــې لارې لارویـــه لېونیـــه خانـــه
تـۀ خـو راپورتـه شـه پـه مینـه هغـه شـان مسـکے شـه
پـــه بـــلا زړونـــو کښـــې ژوندیـــه لېونیـــه خانـــه
تـــا چـــې د زړۀ پـــه وینـــه تـــر کـــړو ګلســـتان د پښـــتو
تـــا عظمتونـــه راښـــکاره کـــړل پـــه جهـــان د پښـــتو
اے د پښـــتو زویـــه نوســـیه لېونیـــه خانـــه
تـا بـه د سـترګو پـه کچکـول کښـې لکـه خېـر راټـول کـړم
څنګـه بـه زړۀ سـتا د یـادونو نـه بغېـر راټـول کـړم
زمـــا دانـــه دانـــه زړګیـــه لېونیـــه خانـــه
څنګـــه دلګیـــر د یـــو شـــریک ارمـــان پـــه لاره لاړې
د خپلـــه ځانـــه د پـــردې مقصـــد دپـــاره لاړې
زمـــا د خپـــل غونـــدې پردیـــه لېونیـــه خانـــه
تـــا د بابـــا د فکـــر ځلنـــده مشـــال وســـاتۀ
خپلـه سـینه دې هـر جـابر حـاکم تـه ډال وسـاتۀ
زمـــا خانیـــه ملنګیـــه لېونیـــه خانـــه
چرتـه چـې وې خـو هـر ملګـرے دې پـه غـم لـوګے شـو
ځـان دې لـوګے کـړو خـو اقبـال درسـره سـم لـوګے شـو
اے لېونیـــه ســـپېلنیه لېونیـــه خانـــه